

ZESPÓŁ SZKÓŁ SPECJALNYCH NR 4

W KRAKOWIE

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

SZKOŁA PODSTAWOWA

2015/2016

Program opracowały:

Joanna Betlej

Bożena Koziara

Anna Matusik

W Szkole Podstawowej będzie prowadzona profilaktyka pierwszorzędowa, skierowana do wszystkich uczniów i rodziców.

Opracowanie Programu Profilaktyki dokonano w oparciu o aktualną diagnozę uzyskaną na podstawie wywiadów z wychowawcami, pielęgniarką szkolną oraz obserwację nauczycieli. W programie uwzględniono także poniższe wnioski, uzyskane z ewaluacji Programu Profilaktyki realizowanego w roku szkolnym 2014/2015, w myśl których należy:

- 1. Wzmacnianie u uczniów zachowań pożądaných- eliminowanie wulgaryzmów.**
- 2. Kształtowanie umiejętności pracy i zabawy w grupie.**
- 3. Współpraca z rodzicami w zakresie wyeliminowania nieuzasadnionych nieobecności uczniów.**
- 4. Kształtowanie postaw asertywnych u dzieci.**

CELE I ZADANIA.

ZAPOBIEGANIE ZACHOWANIOM AGRESYWNYM

Realizacja poprzez:

Zadania do realizacji	Oczekiwane efekty	Sposoby realizacji. Osoba odpowiedzialna	
Opracowanie czytelnych wzorów nieakceptowanych i nagannych zachowań uczniów oraz wskazanie ich konsekwencji.		- burza mózgów - dyskusja, inscenizacje sytuacyjny	wszyscy nauczyciele
Zapoznanie uczniów i rodziców ze skutkami i konsekwencjami agresji.	- uczeń potrafi rozmawiać z innymi w sposób kulturalny nie obrażając nikogo	- spotkanie z rodzicami - pogadanka - pedagogizacja rodziców w trakcie zebrań, osobistych spotkań, rozmów telefonicznych	wychowawca, pedagog, psycholog
Pomoc uczniom w rozwiązywaniu konfliktów i wzajemnych nieporozumień.	- potrafi współpracować w grupie w pracy i zabawie	- ujęte szczegółowo w Programie Wychowawczym	
Trening wzajemnego komunikowania się.		- ujęte szczegółowo w Programie Wychowawczym	
Natychmiastowe interwencje w przypadku zachowań agresywnych.	- umie przyjmować asertywną postawę wobec niewłaściwych zachowań prezentowanych przez grupę	- upomnienia - interwencja fizyczna/rozdzielenie/ w razie konieczności	wszyscy nauczyciele
Dyżury nauczycieli w czasie przerw.		- dbanie o bezpieczeństwo dzieci podczas przerw	nauczyciele dyżurujący
Stosowanie kar zgodnie ze szkolnym systemem kar i nagród wobec uczniów przejawiających agresywne zachowania.	- wie do kogo się zwrócić w razie potrzeby	- zapoznanie uczniów ze szkolnym systemem kar i nagród - godziny wychowawcze	apel SRU
Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania.		- ujęte szczegółowo w Programie Wychowawczym	wszyscy nauczyciele

		apele SRU	
Pokazywanie negatywnych i pozytywnych zachowań w ramach działalności SRU.			
Uczymy odpowiedzialności za siebie i swoje zachowania.		- treningi umiejętności - inscenizacje - udział w uroczystościach szkolnych	wszyscy nauczyciele
Eliminowanie posługiwania się wulgaryzmami /realizacja wniosku nr 1/		- modelowanie zachowań ucznia poprzez: * zwracanie uczniowi uwagi na wypowiedane przez niego wulgarne słowo * wyrażenie dezaprobaty * wskazanie jakiego słowa powinien użyć	wszyscy nauczyciele

PRZECIWDZIAŁANIE NISZCZENIU MIENIA SPOŁECZNEGO I WŁASNOŚCI KOLEGÓW

Realizacja poprzez:

Zadania do realizacji	Oczekiwane efekty	Sposoby realizacji. Osoby odpowiedzialne	
Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za wspólne dobro.	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń rozumie, co to jest wspólne dobro i je szanuje - umie zachować się w miejscach użyteczności publicznej - rozumie konsekwencje i odpowiedzialność za zniszczone mienie 	<ul style="list-style-type: none"> - wypracowania - wyjazdy, wyjścia - udział w konkursach 	wszyscy nauczyciele
Uświadamianie uczniom konsekwencji i odpowiedzialności za zniszczone mienie.		<ul style="list-style-type: none"> - pogadanka, - spotkanie z przedstawicielami policji, - współpraca z opiekunami prawnymi 	wszyscy nauczyciele i rodzice
Kształtowanie postawy poszanowania własnej i cudzej własności.		<ul style="list-style-type: none"> - doraźna interwencja/upomnienie, powstrzymanie przed wandalizmem/ 	
Wypracowywanie u uczniów umiejętności adekwatnego korzystania z ogólnie dostępnych dóbr materialnych.		<ul style="list-style-type: none"> - wyjścia, wyjazdy, - upomnienia, - powstrzymanie przed wandalizmem, - informowanie o sposobie zachowania się w miejscach 	wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły

		użyteczności publicznej	
--	--	-------------------------	--

UNIKANIE ZAGROŻEŃ W SZKOLE I POZA SZKOŁĄ

Realizacja poprzez:

Zadania do realizacji	Oczekiwane efekty	Sposoby realizacji. Osoby odpowiedzialne
Kształtowanie poczucia własnej godności i nietykalności swojego ciała.	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń dostrzega własną wartość, wierzy w siebie - prawidłowo ocenia co jest dobre, a co złe - umie właściwie reagować w różnych sytuacjach 	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanka - warsztaty tematyczne - przykłady z literatury, doniesień telewizyjnych i prasy - pedagogizacja rodziców w czasie zebrań i dni otwartych
Wyjaśnienie uczniom, co znaczy zły dotyk i do kogo powinny się zwrócić w razie wątpliwości.		

<p>Zwiększenie skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkole.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie poczucia akceptacji uczniów - zmniejszenie wykluczenia społecznego - wzrost kompetencji wychowawczych rodziców 	<ul style="list-style-type: none"> - pedagogizacja rodziców - warsztaty tematyczne
<p>Zapobieganie uzależnieniom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uczniowie poznają szkodliwość działania używek /nikotyny, alkoholu, narkotyków, dopalaczy/ - uczniowie są świadomi niebezpieczeństw i zagrożeń oraz potrafią im zapobiegać - potrafią rozpoznać zagrożenie wynikające z propozycji zażywania substancji szkodliwych dla zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom realizowane w każdej klasie przez wychowawcę w ramach godzin wychowawczych. - spotkania uczniów kl. V -VI z zaproszonymi gośćmi nt. skutków uzależnień. - spotkanie rodziców z zaproszonym gościem dot. narkotyków.

WZMACNIANIE CZYNNIKÓW CHRONIĄCYCH

Realizacja poprzez:

Zadania do realizacji	Oczekiwane efekty	Sposoby realizacji. Osoby odpowiedzialne	
Pomoc rodzicom w budowaniu silnej więzi z dziećmi.	- Rodzic wie do kogo się zwrócić w razie problemów wychowawczych. - większe zaangażowanie rodziców w życie szkoły i proces wychowania	- pedagogizacja rodziców, - indywidualne spotkania z psychologiem, pedagogiem, wychowawcą/pomoc w rozwiązywaniu trudnych problemów wychowawczych /, - zapraszanie rodziców do uczestnictwa w życiu szkoły/ imprezy klasowe i szkolne/	psycholog pedagog wychowawcy osoba odpowiedzialna za kontakty z rodzicami
Wzbudzanie zainteresowania nauką szkolną, rozwijanie kreatywności.	-uczeń chętnie uczestniczy w lekcjach - uczeń nabywa większą motywację do - jest bardziej samodzielny w zdobywaniu wiedzy	- stosowanie metod aktywizujących ucznia	nauczyciele
Budowanie pozytywnych relacji rówieśniczych - kształtowanie umiejętności pracy i zabawy w grupie. /realizacja wniosku nr 2/	-uczeń chętnie współpracuje podczas pracy i zabawy - uczeń dobrze czuje się w zespole klasowym	- wykorzystywanie form pracy w grupie podczas zajęć edukacyjnych, świetlicowych, warsztatów szkolnych - szczegóły ujęte w Programie	nauczyciele

		Wychowawczym	
Wspieranie rozwoju psychospołecznego.		- szczegóły ujęte w Programie Zespołu Terapeutycznego	
Organizowanie pomocy psychopedagogicznej na terenie szkoły dla uczniów z bardziej złożonymi problemami rozwojowymi i wychowawczymi.		- według zaleceń Poradni Psychologiczno.-Pedagogicznej	
Organizowanie pomocy w instytucjach pozaszkolnych w uzasadnionych przypadkach.		- według doraźnych zaleceń	
Realizowanie zadań z zakresu edukacji prozdrowotnej.		- zgodnie z Programem Szkoły Promującej Zdrowie	
Organizowanie wsparcia dla nauczyciela w klasie w sytuacji zagrożenia. - nauczyciel może liczyć na wsparcie w razie potrzeby -wzrost poczucia bezpieczeństwa nauczyciela		- możliwość wezwania pedagoga szkolnego lub interwencja przy udziale pracowników sekretariatu	pedagog pracownicy sekretariatu
Kształowanie asertywnych postaw u uczniów. /realizacja wniosku nr 4/	- uczeń potrafi przyjmować postawę asertywną - uczeń jest świadomy konsekwencji zachowań - uczeń posiada	- modelowanie zachowań, - inscenizacje, - uświadamianie konsekwencji różnych zachowań	wychowawcy nauczyciele psycholog terapeuci

	właściwą samoocenę i pewność siebie		
Kształtowanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą.	- uczeń zna i stosuje zasady higieny osobistej.	- rozmowa z pielęgniarką. - kontrole higieny uczniów - pogadanki na temat fizycznego rozwoju człowieka. - przeprowadzenie fluoryzacji i zachęcanie do dbania o higienę jamy ustnej - zwracanie uwagi na odpowiedni ubiór. - zwracanie uwagi na właściwą postawę ciała.	nauczyciele pielęgniarka

ZAPOBIEGANIE SKUTKOM WYNIKAJĄCYM Z NIECHEĆCI UCZESZCZANIA NA ZAJĘCIA SZKOLNE.

Realizacja poprzez:

Zadania do realizacji	Oczekiwane efekty	Sposoby realizacji. Osoby odpowiedzialne	
Zapewnienie pomocy w przystosowaniu się ucznia do trudnych dla niego sytuacji i warunków.	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń wie do kogo się zwrócić w razie trudnych sytuacji - uczeń radzi sobie w sytuacjach trudnych 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie atmosfery zrozumienia i dyskretnego wsparcia przez nauczycieli, - zachęcanie do wspólnych prac w klasie, - wycieczki, wyjścia do kina 	nauczyciele psycholog pedagog terapeuci
Organizowanie zajęć umożliwiającym uczniom zdobywanie umiejętności prospołecznych oraz samodzielności i asertywności.	<ul style="list-style-type: none"> - ekspozowanie mocnych stron ucznia - uczeń uczestniczy w zajęciach, które sprawiają mu przyjemność (wycieczki, wyjścia, kółka zainteresowań) - uczeń wchodzi w relacje społeczne, zna ogólne normy postępowania 	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki, - filmy edukacyjne, - zajęcia terapii pedagogicznej 	terapeuta socjoterapeuta
Wyposażenie nauczycieli w niezbędną wiedzę dotyczącą problemu fobii szkolnych.	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciel radzi sobie z problemem fobii szkolnej i wie do kogo się zwrócić w razie 	<ul style="list-style-type: none"> - szkolenie, kursy, - wymiana doświadczeń 	Lider WDN psycholog pedagog

	potrzeby		
Eliminowanie nieuzasadnionych nieobecności uczniów /realizacja wniosku nr 3/	- zmniejszenie liczby nieuzasadnionych nieobecności uczniów	- rozmowy indywidualne z rodzicami, - systematyczna kontrola frekwencji - zapoznanie z konsekwencjami i skutkami nieobecności uczniów	wychowawcy pedagog

Do efektywnej realizacji zadań zawartych w Szkolnym Programie Profilaktycznym należy wykorzystać :

A. Działania zastosowane w pracy z uczniem:

Ze względu na specyfikę szkoły należy je dostosować do możliwości umysłowych ucznia.

- dyskusje
- konkursy
- warsztaty
- inscenizacje sytuacyjne
- treningi umiejętności
- wypracowania

- twórczość artystyczna
- burza mózgów
- udział w uroczystościach szkolnych i pozaszkolnych
- wyjazdy śródroczne, wycieczki, wyjścia do kina, teatru , miejsc użyteczności publicznej
- promowanie pozytywnych liderów
- spotkania z higienistką szkolną, funkcjonariuszami straży miejskiej, policji
- prowadzenie gazetek tematycznych
- organizowanie wystaw twórczości artystycznej uczniów
- modelowanie zachowań
- wzmacnianie prawidłowych postaw i zachowań

B. Działania zastosowane w pracy z rodzicami:

- pedagogizacja rodziców prowadzona przez wychowawców klas w ramach zebrań z rodzicami i dni otwartych
- spotkania rodziców z psychologiem i pedagogiem
- organizowanie komisji wychowawczych z udziałem rodziców
- zapewnienie rodzicom indywidualnych konsultacji u psychologa, pedagoga, wychowawców w miarę potrzeb.
- zapraszanie rodziców na uroczystości szkolne

Formy pracy:

praca w grupach

praca indywidualna

praca w zespołach zadaniowych

KRYTERIA EWALUACJI PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO

Grudzień - przeprowadzenie ankiety we wszystkich klasach.
/ankietę przeprowadzą wychowawcy klas, wyniki ankiety przeanalizuje zespół ds. programu profilaktyki i zapozna z nimi wychowawców klas/

Maj - przeprowadzenie tej samej ankiety i porównanie wyników
/ankietę przeprowadzą wychowawcy klas, analizę przeprowadzi zespół ds. programu profilaktyki /

Inne wskaźniki:

porównanie liczby nieusprawiedliwionych nieobecności pod koniec I i II okresu

liczba komisji wychowawczych w I i II okresie

ilość notatek i uwag nauczycieli na temat niewłaściwego zachowania się uczniów

porównanie ocen z zachowania w I i II okresie

obserwacja zachowania uczniów w czasie przerw, imprez szkolnych, na świetlicy, wyjść, wycieczek.

odnotowywanie przypadków próby palenia papierosów, niszczenia mienia szkolnego i innych zachowań wymagających wezwania rodziców do szkoły na rozmowę